

ต้นทุนและรายได้จากการทำสวนท้อ

ท้อเป็นไม้ผลยืนต้นที่จะให้ผลผลิตเมื่ออายุได้ 3 ปี และจะให้ผลผลิตเต็มที่ในช่วง 5-10 ปี เมื่อท้ออายุมากขึ้นผลผลิตต่อต้นจะลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าไม่ได้ให้ความเอาใจใส่ดูแลรักษา ในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนทำสวนท้อพื้นเมืองจะทำการศึกษสวนท้อที่มีท้ออายุ 1-10 ปี ส่วนสวนท้อพันธุ์ท้อมีอายุสูงสุดเพียง 8 ปี ดังนั้นในการเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนทำสวนท้อพื้นเมืองและสวนท้อพันธุ์จึงทำการเปรียบเทียบสวนท้อที่มีท้ออายุ 1-8 ปี เท่านั้น โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรบ้านหลวง ดอยอ่างขาง ในปีเพาะปลูก 2528 ในการคำนวณต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนทำสวนท้อนั้นจะคิดต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนสวนท้อต่อ 100 ต้น แทนที่จะใช้ต่อพื้นที่ เนื่องจากจำนวนต้นมีความสัมพันธ์กับต้นทุนการทำสวนท้อมากกว่าพื้นที่ และสาเหตุที่เลือกจำนวนต้น 100 ต้น เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกท้อพื้นเมืองและท้อพันธุ์ในจำนวน 100 ต้น

ต้นทุนในการทำสวนท้อ

ในการลงทุนทำสวนท้อพื้นเมืองและสวนท้อพันธุ์สามารถแยกต้นทุนตามงวดบัญชีได้ 2 ประเภทคือ

1. รายจ่ายฝ่ายทุน (Capital expenditure) คือ รายจ่ายเพื่อประโยชน์ที่จะได้รับในอนาคตและรายการเพิ่มขึ้นของทรัพย์สิน รายจ่ายฝ่ายทุนมักใช้ในความหมายที่เป็นการเพิ่มทรัพย์สินถาวรหรือรายจ่ายที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ อายุการทำงาน หรือต่ออายุการใช้งาน (ทางเศรษฐกิจ) ของทรัพย์สินถาวร¹

¹สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, ศัพท์บัญชี (มิถุนายน 2528) : หน้า 32.

รายจ่ายฝ่ายทุนของการทำสวนต่อหมายถึง ค่าใช้จ่ายในการซื้อทรัพย์สินถาวรซึ่งได้แก่ เครื่องจักรอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสวนต่อ เช่น เครื่องตัดหญ้า มีด จอบ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก่อนที่ดินต่อจะให้ผลผลิตในปีที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการปลูก ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกิดขึ้นในปีที่ 1-2 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ดินต่อเจริญเติบโตเพื่อให้ผลผลิตในปีที่ 3

ดังนั้นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับทรัพย์สินถาวร และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปีที่ 0-2 จึงเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนที่ให้ประโยชน์ในการทำสวนต่อมากกว่า 1 งวดบัญชี และจะคิดเป็นค่าใช้จ่ายตามประโยชน์ที่ได้รับในแต่ละปีเท่า ๆ กัน

2. รายจ่ายฝ่ายรายได้ (Revenue expenditure) คือ รายจ่ายที่นำไปแสดงเป็นค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานที่เกิดขึ้น¹

รายจ่ายฝ่ายรายได้ในการทำสวนต่อหมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละปีนับตั้งแต่ปีที่ 3 เป็นต้นไปซึ่งเป็นระยะเวลาที่ดินต่อเริ่มให้ผลผลิต ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิต และค่าใช้จ่ายอื่นซึ่งประกอบด้วย ค่าเสื่อมราคา เครื่องจักรอุปกรณ์ต่าง ๆ และค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2 ดังจำแนก

รายละเอียดของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการลงทุนทำสวนต่อ

1. ค่าใช้จ่ายในการปลูก ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ค่าเตรียมพื้นที่ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเมื่อเริ่มทำสวนต่อ เนื่องจากที่ดินสวนต่อนั้นเดิมเป็นไร่เลื่อนลอยและไร่ฝิ่น ภูเขาแต่ละลูกจึงเป็นป่าละเมาะที่มีหญ้าขึ้นปกคลุมไม่เหลือสภาพป่าหรือไม้ยืนต้น ในการเตรียมพื้นที่ปลูกจึงเป็นเพียงแต่การดายหญ้าและกำจัดวัชพืชออกจากที่ดินเท่านั้น แรงงานในการทำสวนต่อส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครัวเรือน ถ้าเกษตรกรต้องการจ้างแรงงานต้องจ่ายค่าจ้างในอัตราค่าแรงเฉลี่ยวันละ 40 บาทต่อคน ค่าเตรียมพื้นที่ของสวนต่อพื้นเมืองต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 227.44 บาท และสวนต่อพันธุ์ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 175.53 บาท (ตารางที่ 4.1)

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 32.

ตารางที่ 4.1 ค่าเตรียมพื้นที่และค่าแรงในการปลูกค้อ 100 ต้น

ลำดับที่	ค่าเตรียมพื้นที่ (บาท)		ค่าแรงในการปลูก (บาท)	
	สวนท้อพื้น เมือง	สวนท้อพันธุ์	สวนท้อพื้น เมือง	สวนท้อพันธุ์
1	34	200	200	96
2	120	320	320	200
3	480	100	240	100
4	224	100	200	300
5	400	221	160	224
6	107	60	107	198
7	320	100	260	200
8	40	312	96	480
9	400	360	132	100
10	200	50	160	150
11	197	480	160	360
12	114	180	114	120
13	330	50	130	200
14	254	50	96	130
15	200	50	80	150
16	324		200	
17	200		360	
18	150		360	
รวม	4,094	2,633	3,375	3,008
ค่าเฉลี่ย	227.44	175.53	187.5	200.53

1.2 ค่าต้นทุน ในการปลูกท้อ เกษตรกรได้รับต้นทุนท้อพื้น เมืองและท้อพันธุ์ จากเพื่อนเกษตรกร จากเจ้าหน้าที่ของโครงการหลวง และจากเจ้าหน้าที่ของสวนผลไม้อ่างขาง¹ แต่ถ้าเกษตรกรต้องการซื้อต้นทุนท้อที่นำไปปลูกได้ทันทีนั้นต้นทุนท้อพื้นเมืองราคาต้นละ 5 บาท ต้นพันธุ์ท้อพันธุ์ราคาต้นละ 30 บาท

1.3 ค่าแรงในการปลูก หมายถึง แรงงานในการขุดหลุม วางต้นพันธุ์ท้อ แล้วกลบดิน ค่าแรงในการปลูกของสวนท้อพื้นเมืองต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 187.50 บาท และสวนท้อพันธุ์ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 200.53 บาท (ตารางที่ 4.1)

ค่าใช้จ่ายในการปลูกของสวนท้อพื้นเมืองต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 914.94 บาท และสวนท้อพันธุ์ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 3,376.06 บาท (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 ค่าใช้จ่ายในการปลูกต่อ 100 ต้น

ประเภทค่าใช้จ่าย	สวนท้อพื้นเมือง	สวนท้อพันธุ์
ค่าเตรียมพื้นที่	227.44	175.58
ค่าต้นทุน	500.00	3,000.00
ค่าแรงในการปลูก	187.50	200.53
รวมค่าใช้จ่ายในการปลูก	914.94	3,376.06

2. ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้คือ

2.1 ค่านุ้ย นุ้ยที่เกษตรกรใส่ให้ต้นท้อ เป็นนุ้ยเคมี เกษตรกรสวนท้อพื้นเมือง บางรายไม่ใส่นุ้ยให้กับต้นท้อ เกษตรกรที่ใส่นุ้ยให้ท้อนั้นนิยมใส่นุ้ยสูตร 13-13-21 ในช่วงเดือน กันยายนถึงธันวาคมก่อนที่จะออกดอก สำหรับเกษตรกรสวนท้อพันธุ์ทุกรายจะใส่นุ้ยให้ท้อโดย

¹สวนผลไม้อ่างขาง เป็นหน่วยพัฒนาไม้ผล เมืองหนาวดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2526 เพื่อช่วย เหลืออาหารจีนคณะชาติและครอบครัวที่อาศัยอยู่บริเวณดอยอ่างขาง

จะเพิ่มการใส่ปุ๋ยอีกครั้งในช่วงที่ผลท้อ เริ่มติดหรือหลังจากการ เก็บผลผลิต ปริมาณการใส่ปุ๋ยให้ กับท้อของสวนท้อพื้นเมืองต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 60-285.70 กิโลกรัม และสวนท้อพันธุ์ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 28.57-2,500 กิโลกรัม (ตารางที่ 4.3) ค่าปุ๋ยสำหรับต้นท้อของสวนท้อพื้นเมือง ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 447-2,128.46 บาท และสวนท้อพันธุ์ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 202.84-17,750 บาท (ตารางที่ 4.3) ราคาปุ๋ยของสวนท้อพื้นเมืองเฉลี่ยกระสอบละ 372.50 บาทหรือ 7.45 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาปุ๋ยของสวนท้อพันธุ์เฉลี่ยกระสอบละ 355 บาทหรือ 7.10 บาทต่อกิโลกรัม ราคาปุ๋ยของสวนท้อพื้นเมืองสูงกว่าราคาปุ๋ยของสวนท้อพันธุ์ เนื่องจากค่าขนส่งปุ๋ยของ สวนท้อพื้นเมืองมีมากกว่า ปุ๋ยสำหรับสวนท้อพื้นเมืองต้องขนส่งจากอำเภอฝางไปยังบ้านหลวงแล้ว ยังต้องขนส่งจากบ้านหลวงไปยังสวนซึ่งอยู่ไกลออกไปจากหมู่บ้าน ในขณะที่ค่าขนส่งปุ๋ยของสวนท้อ พันธุ์คิดค่าขนส่งจากอำเภอฝางไปยังบ้านหลวง เท่านั้น

ตารางที่ 4.3 ปริมาณและมูลค่าปุ๋ยแยกตามอายุท้อต่อ 100 ต้น

อายุท้อ	ปริมาณปุ๋ย (กิโลกรัม)		มูลค่าปุ๋ย (บาท)	
	สวนท้อพื้นเมือง	สวนท้อพันธุ์	สวนท้อพื้นเมือง	สวนท้อพันธุ์
1	-	137.50	-	976.25
2	-	100	-	710
3	-	104.16	-	739.53
4	100	425	745	3,017.50
5	130	360	968.50	2,556
6	169.30	187.50	1,261.28	1,331.25
7	75	2,500	558.75	17,750 *
8	62.50	28.57	465.62	202.84
9	285.70		2,128.46	
10	60		447	

* ค่าปุ๋ยในที่นี้สันนิษฐานว่าเป็นเพราะ เกษตรกรปลูกพืชอื่นด้วย จึงทำให้ค่าปุ๋ยซึ่งประกอบด้วย ค่าปุ๋ยของสวนท้อและค่าปุ๋ยของพืชอื่นสูงกว่าท้อปีอื่นๆ

2.2 ค่ายาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช สำหรับค่ายาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรสวนท้อพันธุ์เท่านั้นที่ใช้ยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เพียงจำนวนหนึ่งในสามของ เกษตรกรที่ทำสวนท้อ เกษตรกรจะพ่นยาในช่วงที่ดอกท้อบานเพื่อป้องกันไม่ให้แมลงไปวางไข่ ส่วนเกษตรกรสวนท้อพื้นเมืองจะไม่ใช้ยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เพราะ เกษตรกร เชื่อว่าท้อพื้นเมืองต้านทานโรคและแมลงได้ดี และยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืชมีราคาแพงจะไม่คุ้มค่าใช้จ่าย ค่ายาป้องกันและกำจัดศัตรูพืชของสวนท้อพันธุ์ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 67.33-1,200 บาท (ตารางที่ 4.4)

2.3 ค่าแรงในการดูแลรักษา ประกอบด้วยค่าแรงต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ค่าแรงในการคายหญ้าพรวนดิน ในการคายหญ้าพรวนดินของสวนท้อ เกษตรกรกระทำเพียงการกำจัดหญ้าและวัชพืชที่ขึ้นได้ต้นท้อ เพื่อป้องกันการแย่งอาหารจากต้นท้อและสะดวกในการใส่ปุ๋ยและการเก็บผลผลิต เกษตรกรจะทำการคายหญ้าพรวนดินมีละ 2 ครั้ง ค่าแรงในการคายหญ้าพรวนดินของสวนท้อพื้นเมืองต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 288-960 บาท และสวนท้อพันธุ์ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 120-840 บาท (ตารางที่ 4.5)

2.3.2 ค่าแรงในการใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยให้ต้นท้อของสวนท้อพื้นเมือง เกษตรกรจะใส่ปุ๋ยเฉลี่ยปีละครั้ง ส่วนสวนท้อพันธุ์เฉลี่ยปีละสองครั้ง ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยของสวนท้อพื้นเมืองต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 40-229 บาทและสวนท้อพันธุ์ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 67.10-864 บาท(ตารางที่ 4.6)

2.3.3 ค่าแรงในการพ่นยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การใช้ยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืชนั้นมีแต่ เกษตรกรสวนท้อพันธุ์เท่านั้นที่ใช้ดังได้กล่าวมาแล้วในค่ายาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ค่าแรงในการพ่นยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืชของสวนท้อพันธุ์ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 15-100 บาท (ตารางที่ 4.7)

2.3.4 ค่าแรงในการตัดแต่งกิ่ง การตัดแต่งกิ่งก็เพื่อให้ท้อมีทรงพุ่มที่ได้รับแสงเต็มที่และรับน้ำหนักของผลโดยกิ่งท้อไม่ฉีกหัก เกษตรกรทำการตัดแต่งกิ่งในช่วงที่ท้อพักตัวหรือในฤดูหนาว เกษตรกรสวนท้อพันธุ์บางรายทำการตัดแต่งกิ่ง เกษตรกรสวนท้อพื้นเมืองไม่มีการตัดแต่งกิ่ง ค่าแรงในการตัดแต่งกิ่งของสวนท้อพันธุ์ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 158.40-397 บาท(ตารางที่ 4.7)

2.3.5 ค่าแรงในการปลิดผล การปลิดผลท้อเพื่อป้องกันไม่ให้ผลท้อแย่งอาหารกันเองซึ่งจะทำให้ผลท้อมีขนาดเล็ก การปลิดผลจะทำหลังจากที่ผลท้อติดดีแล้วโดยให้มีระยะห่างระหว่างลูกประมาณ 15-20 เซนติเมตร เกษตรกรสวนท้อพื้นเมืองจะไม่ทำการปลิดผล แต่เกษตรกรสวนท้อพันธุ์บางรายที่ทำการปลิดผลท้อ ค่าแรงในการปลิดผลสวนท้อพันธุ์ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 182.50-480บาท (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.4 ค่ายาป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแยกตามอายุท่อต่อ 100 ต้น

ปีที่	สวนท่อพันธุ์ (บาท)
1	67.33
2	-
3	216
4	211.25
5	1,200
6	225
7	-
8	-

ตารางที่ 4.5 ค่าแรงในการดายหญ้าพรุนดินแยกตามอายุท่อต่อ 100 ต้น

ปีที่	สวนท่อพื้นเมือง (บาท)	สวนท่อพันธุ์ (บาท)
1	960	438
2	320	840
3	960	199.99
4	526	681
5	400	831
6	560.60	120
7	656	460
8	343	656
9	228	
10	377	

ตารางที่ 4.6 ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยและในการพ่นยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแยกตามอายุท่อต่อ 100 ต้น

ปีที่	ค่าแรงในการใส่ปุ๋ย (บาท)		ค่าแรงในการพ่นยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืชของสวนท้อพันธุ์ (บาท)
	สวนท้อพื้นเมือง	สวนท้อพันธุ์	
1	-	146.66	66
2	-	120	-
3	-	145	100
4	124	292.75	25
5	156.50	864	64
6	132.33	318	15
7	40	120	-
8	100	67.20	-
9	229		
10	120		

ตารางที่ 4.7 ค่าแรงในการตัดแต่งกิ่งและการผลิตผลแยกตามอายุท่อต่อ 100 ต้น

ปีที่	ค่าแรงในการตัดแต่งกิ่งสวนท้อพันธุ์ (บาท)	ค่าแรงในการผลิตผลสวนท้อพันธุ์ (บาท)
2	-	-
3	-	-
4	226.75	182.50
5	397	480
6	-	-
7	-	-
8	158.40	-

2.4 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เกษตรกรจะใช้น้ำมันกับเครื่องตัดหญ้าซึ่งเกษตรกรสวนท้อพันธุ์ บางรายใช้เครื่องตัดหญ้าแทนแรงงานมนุษย์ในการดายหญ้า เครื่องตัดหญ้าเหล่านี้ใช้น้ำมันซูเปอร์ เบนซิน ซึ่งมีราคาลิตรละ 12.50 บาท (พ.ศ. 2528) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงของสวนท้อพันธุ์ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 25 บาทต่อปี เกษตรกรสวนท้อพื้นเมืองใช้แรงงานมนุษย์ในการดายหญ้า จึงทำให้สวน ท้อพื้นเมืองไม่มีค่าน้ำมันเชื้อเพลิง

2.5 ค่าซ่อมแซมเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร ค่าซ่อมแซมส่วนใหญ่จะเป็นค่าซ่อมแซม ของเครื่องตัดหญ้า เครื่องพ่นยา เพื่อให้มีประสิทธิภาพการทำงานได้ตามปกติ โดยไม่ทำให้อายุ การทำงานยืยาวขึ้น ค่าซ่อมแซมเกิดขึ้นเฉพาะสวนท้อพันธุ์ซึ่งใช้เครื่องตัดหญ้าและเครื่องพ่นยา ค่าซ่อมแซมเฉลี่ย 34.33 บาทต่อปี

3. ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิต ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายต่างๆ ดังนี้คือ

3.1 ค่าแรงในการเก็บผลท้อ ในการเก็บผลท้อเกษตรกรสวนท้อพื้นเมืองมีวิธีการเก็บ ง่ายๆ โดยการใช้กิ่งไม้ดี เข้าที่ลำต้นท้อหรือใช้มือจับลำต้นท้อ เขย่าเพื่อให้ผลท้อตกบนพื้น จากนั้น จึงทำการเก็บผลท้อที่ตกตามพื้นดินนั้น หรืออาจปีนขึ้นไป เก็บผลท้อบนต้นท้อเลย ค่าแรงในการเก็บ ผลท้อของสวนท้อพื้นเมืองต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 160-509 บาท (ตารางที่ 4.10) สำหรับการเก็บผล ท้อของเกษตรกรสวนท้อพันธุ์นั้น เกษตรกรจะเก็บผลท้อด้วยมือหรือใช้ไม้สอย ในกรณีที่เป็นขึ้นไป เก็บ ไม้ได้หรือเอื้อมมือไปไม่ถึง ค่าแรงในการเก็บผลท้อของสวนท้อพันธุ์ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 148.75- 552 บาท (ตารางที่ 4.10)

3.2 ค่าขนส่ง ในการขนส่งผลท้อเกษตรกรสวนท้อพื้นเมือง เท่านั้นที่ต้องจ่ายค่าขนส่ง เนื่องจากสวนท้อพื้นเมืองอยู่ไกลจากหมู่บ้าน หลังจากที่เกษตรกรเก็บผลท้อเสร็จแล้วเกษตรกรจะ ต้องขนส่งผลท้อโดยอาศัย ม้า ลา พ้อ หรือคน ขนท้อจากสวนมายังหมู่บ้านเพื่อที่จะจำหน่ายต่อไป ค่าขนส่งผลท้อจะขึ้นอยู่กับระยะทางที่ขนส่งซึ่งคิดกันปีละ 3-12 บาท ปีหนึ่งจะบรรจุได้ประมาณ 12 กิโลกรัม หรือกระสอบละ 25-50 บาท กระสอบหนึ่งจะบรรจุประมาณ 80 กิโลกรัม ค่าขนส่ง ผลท้อของสวนท้อพื้นเมืองต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 64.86-3,088.41 บาท (ตารางที่ 4.10) สำหรับ สวนท้อพันธุ์เพื่อสะดวกต่อการดูแลรักษาสวนท้อและป้องกันผลท้อพันธุ์ซึ่งมีผิวบางขี้ง่าย มิให้เสียหาย ในระหว่างการขนส่งที่มีสภาพการคมนาคมไม่สะดวก สวนท้อพันธุ์จึงมักอยู่ในบริเวณหมู่บ้านและทำให้ ไม่ต้อง เสียค่าขนส่งมาก เหมือนกับสวนท้อพื้นเมือง

ตารางที่ 4.8 ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนท้องพื้นเมืองแยกตามอายุที่ต่อ 100 ต้น ปีเพาะปลูก 2528

หน่วย : บาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10
ค่านุ้ย	-	-	-	745	968.50	1,261.28	558.75	465.62	2,128.46	447
ค่าแรงในการดูแลรักษา										
ค่าแรงในการค้ำยันหว้านดิน	960	320	960	526	400	560.60	656	343	228	377
ค่าแรงในการใส่ปุ๋ย	-	-	-	124	156.50	132.33	40	100	229	120
รวม	960	320	960	1,395	1,525	1,954.21	1,254.75	908.62	2,585.46	944

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.9 ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนท้อพันธุ์แยกตามอายุที่ต่อ 100 ต้น ปีเพาะปลูก 2528

หน่วย : บาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8
ค่าปุ๋ย	876.25	710	739.53	3,017.50	2,556	1,331.25	17,750	202.84
ค่ายาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	67.33	-	216	211.25	1,200	225	-	-
ค่าแรงงานในการดูแลรักษา								
ค่าแรงในการดายหญ้าพรวนดิน	438	840	199.99	681	831	120	460	656
ค่าแรงในการใส่ปุ๋ย	146.66	120	145	292.75	864	318	120	67.2
ค่าแรงในการพ่นยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	66	-	100	25	64	15	-	-
ค่าแรงในการตัดแต่งกิ่ง	-	-	-	266.75	397	-	-	158.4
ค่าแรงในการปลิดผล	-	-	-	182.50	480	-	-	-
ค่าน้ำมัน เชื้อเพลิงสำหรับ เครื่องตัดหญ้า	25	25	25	25	25	25	25	25
ค่าซ่อมแซม เครื่องจักรอุปกรณ์การ เกษตร	34.33	34.33	34.33	34.33	34.33	34.33	34.33	34.33
รวม	1,753.57	1,729.33	1,459.85	4,736.08	6,451.33	2,068.58	18,389.33	1,143.77

ศูนย์วิจัยพืชสวน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.10 ค่าแรงในการเก็บผลผลิตและค่าขนส่งผลผลิตแยกตามอายุท่อต่อ 100 ต้น

ปีที่	ค่าแรงในการเก็บผลผลิต (บาท)		ค่าขนส่งผลผลิต (บาท) ส่วนท้องถิ่น เมือง
	ส่วนท้องถิ่น เมือง	ส่วนท้องถิ่น	
3	160	166.66	64.86
4	333	148.75	486.45
5	430.50	160	729.67
6	367.50	333	432.94
7	280	300	1,270.17
8	193.50	552	864.80
9	428	-	3,088.46
10	509	-	602.65

ตารางที่ 4.11 ค่าภาชนะที่บรรจุผลผลิตแยกตามอายุท่อต่อ 100 ต้น

ปีที่	ส่วนท้องถิ่น เมือง (บาท)	ส่วนท้องถิ่น (บาท)
3	40	60
4	10	190
5	160	256
6	30	400
7	100	96
8	150	640
9	400	-
10	25	-

3.3 ค่าภาชนะบรรจุท่อ ภาชนะที่ใช้บรรจุท่อนั้นจะแตกต่างกันแล้วแต่เกษตรกร สำหรับท่อพื้นเมืองนิยมบรรจุใส่ในกระสอบ ส่วนท่อพันธุ์นิยมใช้ตะกร้า เข่ง หรือกล่องกระดาษ ค่าภาชนะบรรจุท่อพื้นเมืองต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 10-400 บาท ส่วนท่อพันธุ์ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 60-640บาท (ตารางที่ 4.1)

4. ค่าใช้จ่ายอื่นประกอบด้วยค่าใช้จ่ายดังนี้คือ

4.1 ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร ทรัพย์สินส่วนใหญ่ที่ใช้ในการประกอบอาชีพของเกษตรกรมีอายุการใช้งานมากกว่า 1 ปี การคำนวณค่าเสื่อมราคาใช้วิธีเส้นตรงโดยถือว่าทรัพย์สินได้ใช้งานเท่ากันทุกปี เมื่อเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรกรสิ้นสุดอายุการใช้งานแล้วต้องทำการซื้อใหม่ โดยถือว่าสินทรัพย์เก่าใช้งานไม่ได้และจำหน่ายไม่ได้ ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรของสวนท้อพื้นเมืองต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 111.91 บาทต่อปี (ตารางที่ 4.12) ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรของสวนท้อพันธุ์ต่อ 100 ต้นเฉลี่ย 889.70 บาทต่อปี (ตารางที่ 4.13)

4.2 ค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2 คัดจำหน่ายค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2 ของการทำสวนท้อประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการปลูก ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกิดขึ้นทั้งสิ้นในปีที่ 1-2 ซึ่งเป็นระยะที่ท้อยังไม่ให้ผลผลิต แต่เป็นค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเพื่อให้ต้นท้อเจริญเติบโตสามารถที่จะให้ผลผลิตในปีต่อไป ดังนั้นค่าใช้จ่ายในปีที่ 0-2 จะนำมาเฉลี่ยตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละปี

ในการคำนวณค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายมีด้วยกัน 2 วิธี คือ

4.2.1 การคำนวณโดยใช้ปริมาณผลผลิตที่ได้รับในแต่ละปี เป็นเกณฑ์แบ่งโดยถือว่าประโยชน์ที่ได้รับจากค่าใช้จ่ายนั้นมีความสัมพันธ์กับปริมาณผลผลิตที่ได้รับในแต่ละปี

$$\text{ค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายแต่ละปี} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายตัดจำหน่าย} \times \text{ปริมาณผลผลิตที่ได้ในแต่ละปี}}{\text{ปริมาณผลผลิตที่ได้รับทั้งหมด}}$$

4.2.2 การแบ่งเฉลี่ยค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายให้เท่ากันในแต่ละปี วิธีนี้คือว่าประโยชน์ที่ได้รับจากค่าใช้จ่ายนั้น เท่ากันในแต่ละปี

$$\text{ค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายแต่ละปี} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายทั้งหมด}}{\text{จำนวนปีที่จะได้รับประโยชน์}}$$

สำหรับค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายของสวนท้อที่บ้านหลวงได้ใช้วิธีคำนวณวิธีที่สองเพื่อสะดวกในการคำนวณค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายในแต่ละปีของสวนท้อ (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.12 รายละเอียดอุปกรณ์การเกษตรและค่าเสื่อมราคาของสวนท้อพื้นเมืองต่อ 100 ต้นต่อปี

รายการ	อายุการใช้งาน	ราคาค่าหน่วย (บาท)	จำนวนหน่วย	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาท)
มีด	37.5 เดือน	70.-	2	140	44.8
จอบ	27 เดือน	71.-	2	142	63.11
เสียม	81 เดือน	27.-	1	27	4
รวม					111.91

ตารางที่ 4.13 รายละเอียดเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรและค่าเสื่อมราคาของสวนท้อพื้นเมืองต่อ 100 ต้นต่อปี

รายการ	อายุการใช้งาน	ราคาค่าหน่วย (บาท)	จำนวนหน่วย	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาท)
เครื่องตัดหญ้า	10 ปี	3,400	1	3,400	340
เครื่องพ่นยา	10 ปี	1,358.30	1	1,358.30	135.83
สายยาง	5 ปี	1,666.66	1	1,666.66	333.33
กรรไกร	10 ปี	133	1	133	13.30
มีด	3 ปี	70	1	70	23.30
จอบ	21 เดือน	71	1	71	40.57
เสียม	8 ปี	27	1	27	3.37
รวม					889.70

ตารางที่ 4.14 ค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายปีที่ 0-2 ต่อ 100 ต้น

หน่วย : บาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	ส่วนท้องถิ่นเมือง	ส่วนท้องถิ่น
ค่าใช้จ่ายในการปลูก	914.94	3,376.06
ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาปีที่ 1-2	1,280	3,482.9
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ปีที่ 1-2	223.82	1,779.41
รวมค่าใช้จ่ายปีที่ 0 -2	2,418.76	8,638.37
ค่าใช้จ่ายปีที่ 0 -2 ตัดจำหน่าย (สำหรับปีที่3-8)	403.12	1,439.72
ค่าใช้จ่ายปีที่ 0 -2 ตัดจำหน่าย (สำหรับปีที่3-10)	302.34	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.15 ต้นทุนการทำสวนท้อพื้นเมืองต่อ 100 ต้น แยกตามอายุท้อ ปีเพาะปลูก 2528 แห่งประเภทค่าใช้จ่ายตามขั้นตอนการทำสวนท้อ

หน่วย : บาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	ปีที่	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ค่าใช้จ่ายในการปลูก:												
ค่าเตรียมพื้นที่		227.44										
ค่าค้ำต้นตั้ง		500										
ค่าแรงในการปลูก		187.50										
ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา:												
ค่าน้ำ						745	968.50	1,261.28	558.75	465.62	2,128.46	447
ค่าแรงงานในการดูแลรักษา												
ค่าแรงในการค้ำยันท้อ			960	320	960	526	400	560.60	656	343	228	377
ค่าแรงในการใส่ปุ๋ย						124	156.50	132.33	40	100	229	120
ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิต:												
ค่าแรงในการเก็บผลผลิต					160	333	430.50	367.60	280	193.50	428	509
ค่าภาชนะบรรจุท้อ					40	10	160	30	100	150	400	25
ค่าขนส่ง					64.86	486.45	729.67	432.94	1,270.17	864.80	3,088.41	602.65
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ:												
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร			111.91	111.91	111.91	111.91	111.91	111.91	111.91	111.91	111.91	111.91
รวมค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2		914.94	1,071.91	431.91								
ค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2 หักจำหน่าย (อายุโครงการ 10 ปี)				(2,418.76)	302.34	302.34	302.34	302.34	302.34	302.34	302.34	302.34
ต้นทุนรวมแต่ละปี					1,639.11	2,739.48	3,259.42	3,199.00	3,319.17	2,531.17	6,916.12	2,494.90
กรณีอายุโครงการ 8 ปี												
ค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2 หักจำหน่าย				(2,418.76)	403.12	403.12	403.12	403.12	403.12	403.12	403.12	
ต้นทุนรวมแต่ละปี				-	1,739.89	2,739.48	3,360.20	3,299.78	3,419.95	2,631.95		

หมายเหตุ ในการคำนวณต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนทำสวนท้อได้ใช้ตัวเลขที่เกิดขึ้นจริงโดยไม่มีภาวะพิเศษเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการบิดเบือนเนื่องจากตัวเลขบางตัวมีศษนิยมถึง 6 ตำแหน่ง
แต่ตัวเลขที่ปรากฏในตารางกับการนำรายการแต่ละรายการที่ปรากฏในตารางมารวมกัน ผลรวมทั้งสองจึงอาจไม่เท่ากันในกรณีที่ตัวเลขของรายการแต่ละรายการนั้นมีศษนิยมมากกว่า 2 ตำแหน่ง

ตารางที่ 4.16 ต้นทุนการทำสวนท้อพันธุ์ค้อ 100 ต้น แยกตามอายุท้อ.ปีเพาะปลูก 2528 แบ่งประเภทค่าใช้จ่ายตามขั้นตอนการทำสวนท้อ

หน่วย : บาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	ปีที่	0	1	2	3	4	5	6	7	8
ค่าใช้จ่ายในการปลูก:										
ค่าเตรียมพื้นที่		175.53								
ค่าต้นพันธุ์		3,000								
ค่าแรงในการปลูก		200.53								
ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา:										
ค่าปุ๋ย			976.25	710	739.53	3,017.50	2,556	1,331.25	17,750	202.84
ค่ายาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช			67.33		216	211.25	1,200	225		
ค่าแรงในการดูแลรักษา										
ค่าแรงในการดายหญ้าพรวนดิน			438	840	199.99	681	831	120	460	656
ค่าแรงในการใส่ปุ๋ย			146.66	120	145	292.75	864	318	120	67.2
ค่าแรงในการท่นยา			66		100	25	64	15		
ค่าแรงในการตัดแต่งกิ่ง						266.75	397			158.40
ค่าแรงในการผลิตผล						182.50	480			
ค่าน้ำมัน เชื้อเพลิง			25	25	25	25	25	25	25	25
ค่าซ่อมแซม เครื่องจักรอุปกรณ์ทาง เกษตร			34.33	34.33	34.33	34.33	34.33	34.33	34.33	34.33
ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิต:										
ค่าแรงในการเก็บผลผลิต					166.66	148.75	160	333	300	552
ค่าภาชนะบรรจุท้อ					60	190	256	400	96	640
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ:										
ค่าเสื่อมราคา เครื่องราคา เครื่องจักรอุปกรณ์ทาง เกษตร			889.70	889.70	889.70	889.70	889.70	889.70	889.70	889.70
รวมค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2		3,376.06	2,643.27	2,619.03						
ค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2 ดัดจำหน่าย				(8,638.37)	1,439.72	1,439.72	1,439.72	1,439.72	1,439.72	1,439.72
ต้นทุนรวมแต่ละปี					4,015.98	7,404.25	9,196.75	5,131.00	21,114.75	4,665.19

จากตารางที่ 4.15 และตารางที่ 4.16 ที่แสดงต้นทุนของการทำสวนท้อพื้นเมือง และสวนท้อพันธุ์ ปรากฏว่า ต้นทุนรวมของสวนท้อพันธุ์สูงกว่าต้นทุนสวนท้อพื้นเมืองดังที่แสดงใน ตารางที่ 4.17 ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ทำให้ต้นทุนรวมของท้อพันธุ์สูงกว่าต้นทุนรวมของท้อพื้นเมือง ประกอบด้วย ค่าต้นทุนที่เกษตรกรสวนท้อพันธุ์ต้องจ่ายค่าต้นทุนในราคาต้นละ 30 บาท เกษตรกรสวนท้อพื้นเมืองจ่ายค่าต้นทุนเพียงต้นละ 5 บาท ค่าต้นทุนที่สูงกว่าทำให้ค่าใช้จ่าย ในปีที่ 0-2 ตัดจำหน่ายของสวนท้อพันธุ์สูงกว่าสวนท้อพื้นเมือง

ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนท้อ เกษตรกรสวนท้อพันธุ์ใส่ปุ๋ยให้ท้อในปริมาณและ จำนวนครั้งที่มากกว่าสวนท้อพื้นเมือง ทำให้ค่าปุ๋ยและค่าแรงในการใส่ปุ๋ยของสวนท้อพันธุ์สูงกว่า สวนท้อพื้นเมือง นอกจากนี้เกษตรกรสวนท้อพันธุ์ยังได้มีการพ่นยา การตัดแต่งกิ่ง และการผลิต ผล ทำให้สวนท้อพันธุ์มีค่ายาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ค่าแรงในการพ่นยา ค่าแรงในการตัดแต่ง กิ่ง และค่าแรงในการผลิตผล ในขณะที่สวนท้อพื้นเมืองไม่ได้ทำจึงไม่มีค่าใช้จ่ายเหล่านี้ สำหรับ ค่าแรงในการตายหญ้าพรวนดิน สภาพสวนท้อพื้นเมืองที่เป็นภูเขาคือมากกว่าสวนท้อพันธุ์ทำให้ ค่าแรงในการตายหญ้าพรวนดินของสวนท้อพื้นเมืองสูงกว่าสวนท้อพันธุ์ เกษตรกรสวนท้อพันธุ์ ดูแลรักษาสวนท้อพันธุ์มากกว่าสวนท้อพื้นเมือง ไม่ว่าจะเป็นการพ่นยา การตัดแต่งกิ่ง การ ผลิตผล ทำให้เกษตรกรต้องใช้อุปกรณ์ทางการ เกษตรบางอย่างซึ่งไม่ต้องใช้ในสวนท้อพื้นเมือง เช่น เครื่องพ่นยา เป็นผลให้ค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักรอุปกรณ์ทางการเกษตรของสวนท้อพันธุ์ สูงกว่าของสวนท้อพื้นเมือง และเกิดค่าน้ำมัน เชื้อเพลิงและค่าซ่อมแซม เครื่องจักรอุปกรณ์ทาง เกษตร

ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิตสวนท้อพื้นเมืองอยู่ไกลไปจากหมู่บ้าน เกษตรกรสวน ท้อพื้นเมืองจึงต้องเสียค่าขนส่งท้อ เป็นจำนวนเงินมากซึ่งสวนท้อพันธุ์ไม่ต้องเสียค่าขนส่งเลย ค่าแรงในการเก็บผลผลิตของสวนท้อพื้นเมืองสูงกว่าของท้อพันธุ์ เนื่องมาจากเกษตรกรสวนท้อ พื้นเมืองไม่ได้ทำการตัดแต่งกิ่งต้นท้อ และเกษตรกรนิยมจ้างแรงงานในการเก็บผลผลิตท้อพื้น เมือง ความสะดวกและความรวดเร็วในการเก็บผลท้อพันธุ์จึงมีมากกว่าค่าแรงในการเก็บผล ผลิตของสวนท้อพันธุ์จึงน้อยกว่า

สภาพของการดูแลรักษาสวนท้อพื้นเมืองและสวนท้อพันธุ์จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ ต้นทุนในการทำสวนท้อพันธุ์สูงกว่าต้นทุนในการทำสวนท้อพื้นเมือง

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบต้นทุนการทำสวนท้อพื้นเมืองและสวนท้อพันธุ์ ต่อ 100 ต้น

หน่วย : บาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	ต้นทุนในการทำสวนท้อ		ต้นทุนที่ แตกต่างกัน ¹
	ท้อพันธุ์	ท้อพื้นเมือง	
ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา:			
ค่านุ้ย	25,597.12	3,999.15	21,597.97
ค่ายาป้องกัน	1,852.25		1,852.25
ค่าแรงในการดูแลรักษา			
ค่าแรงในการดายหญ้าพรวนดิน	2,947.99	3,445.60	(497.61) ²
ค่าแรงในการใส่ปุ๋ย	1,806.95	552.83	1,254.12
ค่าแรงในการพ่นยา	204		204
ค่าแรงในการตัดแต่งกิ่ง	822.15		822.15
ค่าแรงในการผลิตผล	662.50		662.50
ค่าน้ำมัน เชื้อเพลิง	150		150
ค่าซ่อมแซม เครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร	205.98		205.98
ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิต:			
ค่าแรงในการเก็บผลผลิต	1,660.41	1,764.60	(104.19)
ค่าภาชนะบรรจุท้อ	1,642	490	1,152
ค่าขนส่ง		3,848.89	(3,848.89)
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ:			
ค่าเสื่อมราคา เครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร	5,338.20	671.46	4,666.74
ค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2 ตัดจำหน่าย	8,638.32	2,418.72	6,219.60
รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น (8 ปี)	51,527.87	17,191.25	34,336.62

¹ ต้นทุนที่แตกต่างหมายถึง จำนวนค่าใช้จ่ายของสวนท้อพันธุ์ที่สูงกว่าสวนท้อพื้นเมือง

² (497.61) หมายถึง จำนวนค่าใช้จ่ายของสวนท้อพื้นเมืองที่สูงกว่าสวนท้อพันธุ์

ต้นทุนการทําสวนท้อ นอกจากแยกตามงวดบัญชี เป็นรายจ่ายฝ่ายทุน และรายจ่ายฝ่ายรายได้แล้ว ยังอาจแบ่งค่าใช้จ่ายออกไปอีกตามลักษณะของปัจจัยการผลิตที่เกิดขึ้นจากการทําสวนท้อ ซึ่งแยกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้คือ

1. วัตถุประสงค์ทางตรง
2. ค่าแรงทางตรง
3. ค่าใช้จ่ายอื่นในการทําสวนท้อ

วัตถุประสงค์ทางตรง ในการทําสวนท้อ วัตถุประสงค์ทางตรงหมายถึง ต้นพันธุ์และปุ๋ยซึ่งเป็นอาหารเสริมให้ท้อเจริญเติบโต วัตถุประสงค์ทางตรงจึงประกอบด้วย ค่าต้นพันธุ์และค่าปุ๋ย

ค่าแรงทางตรง คือค่าแรงทางตรงในการทําสวนท้อ เริ่มตั้งแต่ค่าแรงในการเตรียมพื้นที่การปลูกจนถึงการดูแลรักษาสวนท้อเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิต ค่าแรงทางตรงประกอบด้วย ค่าแรงต่าง ๆ ดังนี้ ค่าเตรียมพื้นที่ ค่าแรงในการปลูก ค่าแรงในการคายนํ้าพรวนดิน ค่าแรงในการใส่ปุ๋ย ค่าแรงในการตัดแต่งกิ่ง ค่าแรงในการปลิดผล และค่าแรงในเก็บผลผลิต

ค่าใช้จ่ายอื่นในการทําสวนท้อประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายอื่นที่นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ทางตรงและค่าแรงทางตรง ซึ่งได้แก่ วัตถุประสงค์ทางอ้อมที่จำเป็นในการทําสวนท้อได้แก่ ค่ายาฆ่าแมลง และกำจัดศัตรูพืช ค่านํ้ามันเชื้อเพลิง แรงงานทางอ้อมในการทําสวนท้อได้แก่ ค่าแรงในการพ่นยา ค่าใช้จ่ายในการทําสวนท้ออื่น ๆ หมายถึงค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน ค่าต้นพันธุ์ ค่าแรงในการปลูก รวมถึงค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนท้อที่เกิดขึ้นในปีที่ 1-2 นำมาตัดจำหน่าย และค่าเสื่อมราคา เครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร

ค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายหมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นหลังจากการเก็บผลผลิตจนถึงการส่งมอบผลผลิตประกอบด้วย ค่าขนส่งและค่าภาชนะบรรจุท้อ

ตารางที่ 4.18 ต้นทุนการทำสวนท้อพื้นเมืองต่อ 100 ต้น แยกตามอายุท้อ ปีเพาะปลูก 2528 แบ่งประเภทค่าใช้จ่ายตามบัญชีการผลิต

หน่วย : บาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	ปีที่	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
วัตถุประสงค์ทางตรง:												
ค่าคั้นพันธุ์		500										
ค่าปุ๋ย						745	968.50	1,261.28	558.75	465.62	2,128.46	447
ค่าแรงทางตรง:												
ค่าเตรียมพื้นที่		227.44										
ค่าแรงในการปลูก		187.50										
ค่าแรงในการค้ำยันพรวนดิน			960	320	960	526	400	560.60	656	343	228	377
ค่าแรงในการใส่ปุ๋ย						124	156.50	132.33	40	100	229	120
ค่าแรงในการเก็บผลผลิต					160	338	430.50	367.60	280	193.50	428	509
ค่าใช้จ่ายอื่นในการทำสวนท้อ:												
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร			111.91	111.91	111.91	111.91	111.91	111.91	111.91	111.91	111.91	111.91
รวมค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2		914.94	1,071.91	431.91								
ค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2 หักจำหน่าย				2,418.76								
(อายุโครงการ 10 ปี)				(2,418.76)	302.34	302.34	302.34	302.34	302.34	302.34	302.34	302.34
รวมต้นทุนการผลิต					1,534.25	2,142.25	2,369.75	2,736.06	1,949.00	1,516.37	3,427.71	1,867.25
ค่าใช้จ่ายในการจำหน่าย:												
ค่าขนส่งบรรจุท้อ					40	10	160	30	100	150	400	25
ค่าขนส่ง					64.86	486.45	729.67	432.94	1,270.17	864.80	3,088.41	602.65
ต้นทุนรวมแต่ละปี					1,639.11	2,638.70	3,259.42	3,199.00	3,319.17	2,531.17	6,916.12	2,494.90
กรณีอายุโครงการ 8 ปี												
ค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2 หักจำหน่าย				(2,418.76)	403.12	403.12	403.12	403.12	403.12	403.12	403.12	
รวมต้นทุนการผลิต					1,635.03	2,243.03	2,470.53	2,836.84	2,049.78	1,617.15		
ค่าใช้จ่ายในการจำหน่าย:												
ค่าขนส่งบรรจุท้อ					40	10	160	30	100	150		
ค่าขนส่ง					64.86	486.45	729.67	432.94	1,270.17	864.80		
ต้นทุนรวมแต่ละปี					1,739.89	2,739.48	3,360.20	3,299.78	3,419.95	2,631.95		

ตารางที่ 4.19 ต้นทุนการทำสวนท้อพันธุ์ค้อ 100 ต้น แยกตามอายุท้อ ปีเพาะปลูก 2528 แบ่งประเภทค่าใช้จ่ายตามปัจจัยการผลิต

หน่วย : บาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	ปีที่	0	1	2	3	4	5	6	7	8
วัตถุประสงค์ทางตรง:										
ค่าต้นพันธุ์		3,000								
ค่าปุ๋ย			976.25	710	739.53	3,017.50	2,556	1,331.25	17,750.00	202.84
ค่าแรงทางตรง:										
ค่าเตรียมพื้นที่		175.53								
ค่าแรงในการปลูก		200.53								
ค่าแรงในการค้ำยหุ้มพรวนดิน			438	840	199.99	681	831	120	460	656
ค่าแรงในการใส่ปุ๋ย			146.66	120	145	292.75	864	318	120	67.20
ค่าแรงในการตัดแต่งกิ่ง			-	-	-	266.75	397	-	-	158.40
ค่าแรงในการปลิดผล			-	-	-	182.50	480	-	-	-
ค่าแรงในการเก็บผลผลิต			-	-	166.66	148.75	160	333	300	552
ค่าใช้จ่ายอื่นในการทำสวนท้อ:										
ค่ายาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช			67.33	-	216	211.25	1,200	225	-	-
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง			25	25	25	25	25	25	25	25
ค่าแรงในการพ่นยา			66	-	100	25	64	15	-	-
ค่าซ่อมแซมเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร			34.33	34.33	34.33	34.33	34.33	34.33	34.33	34.33
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร			889.70	889.70	889.70	889.70	889.70	889.70	889.70	889.70
รวมค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2		3,376.06	2,643.27	2,619.03						
ค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2 หักจำหน่าย				8,638.37	(8,638.37)	1,439.72	1,439.72	1,439.72	1,439.72	1,439.72
รวมต้นทุนการผลิต					3,955.93	7,214.28	8,940.75	4,731.00	21,018.75	4,025.19
ค่าใช้จ่ายในการจำหน่าย:										
ค่าภาชนะบรรจุท้อ					60	190	256	400	96	640
ต้นทุนรวมแต่ละปี					4,015.93	7,404.25	9,196.75	5,131.00	21,114.75	4,665.19

จากตารางที่ 4.18 และตารางที่ 4.19 ซึ่งแสดงต้นทุนการทำสวนท้อพื้นเมืองและสวนท้อพันธุ์ พบว่า เมื่อนำต้นทุนการทำสวนท้อพันธุ์และสวนท้อพื้นเมืองเปรียบเทียบกัน ต้นทุนรวมของสวนท้อพันธุ์สูงกว่าต้นทุนรวมของสวนท้อพื้นเมืองดังที่แสดงในตารางที่ 4.20 ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ทำให้ต้นทุนรวมของสวนท้อพันธุ์สูงกว่าต้นทุนรวมของสวนท้อพื้นเมืองประกอบด้วย วัสดุคิบทางตรง อันได้แก่ ค่าปุ๋ย ซึ่งสวนท้อพันธุ์มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปุ๋ยสูงกว่าสวนท้อพื้นเมืองถึง 21,597.97 บาทต่อท้อ 100 ต้น

ค่าแรงทางตรงทั้งหมดในการทำสวนท้อพันธุ์มีค่าแรงที่สูงกว่าสวนท้อพื้นเมือง แต่ว่าในการทำสวนท้อพื้นเมืองนั้นค่าแรงในการคายหญ้าพรวนดินจะสูงกว่าสวนท้อพันธุ์ 497.61 บาท และค่าแรงในการเก็บผลผลิตก็สูงกว่า 104.19 บาท แต่เนื่องจากสวนท้อพันธุ์ได้รับการดูแลรักษาสวนท้อมากกว่าสวนท้อพื้นเมือง ค่าแรงอื่น ๆ สูงกว่าจึงทำให้ค่าแรงทางตรงของสวนท้อพันธุ์สูงกว่าสวนท้อพื้นเมือง

ค่าใช้จ่ายอื่นในการทำสวนท้อของสวนท้อพันธุ์สูงกว่าสวนท้อพื้นเมืองเนื่องจากสวนท้อพันธุ์มีการใช้ยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เครื่องตัดหญ้า จึงทำให้เกิดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุคิบทางอ้อมอันได้แก่ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่ายาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ค่าแรงในการพ่นยาอันเป็นค่าแรงทางอ้อม ในขณะที่สวนท้อพื้นเมืองไม่มีค่าใช้จ่ายเหล่านี้ จากการที่เกษตรกรสวนท้อพันธุ์ใช้เครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรจำนวนมากทำให้ค่าซ่อมแซม เครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรของสวนท้อพันธุ์สูงกว่า

อีกทั้งค่าใช้จ่ายในปีที่ 0-2 ตัดจำหน่ายของสวนท้อพันธุ์จะมีค่าใช้จ่ายสูงเนื่องมาจากค่าต้นพันธุ์และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปีที่ 1 และ 2 ของสวนท้อพันธุ์สูงกว่าของสวนท้อพื้นเมือง เมื่อรวมค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2 ของสวนท้อพันธุ์จึงสูงกว่าเป็นผลให้ค่าใช้จ่ายที่ถูกตัดจำหน่ายในแต่ละปีสูงตามไปด้วย จึงเป็นเหตุให้ค่าใช้จ่ายในการทำสวนท้ออื่นๆ ของสวนท้อพันธุ์สูงกว่าของสวนท้อพื้นเมือง

ค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายผลผลิตของสวนท้อพื้นเมืองสูงกว่าของสวนท้อพันธุ์ สวนท้อพื้นเมืองอยู่ไกลจากหมู่บ้านจึงทำให้ต้องเสียค่าขนส่งเป็นจำนวนมาก แม้ว่าสวนท้อพันธุ์ต้องจ่ายค่าภาระบรรจุก่อที่สูงกว่าแต่ก็ยังน้อยกว่าค่าขนส่งของสวนท้อพื้นเมือง จึงทำให้ค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายของสวนท้อพื้นเมืองสูงกว่า

ตารางที่ 4.20 ความแตกต่างของต้นทุนรวมของการทำสวนท้อพื้นเมืองและสวนท้อพันธุ์คือ

100 ต้น

ประเภทค่าใช้จ่าย	ต้นทุนการทำสวนท้อ		ต้นทุนที่แตกต่าง ¹
	สวนท้อพันธุ์	สวนท้อพื้นเมือง	
วัตถุประสงค์ทางตรง:			
ค่าปุ๋ย	25,597.12	3,899.16	21,597.97
ค่าแรงทางตรง:			
ค่าแรงในการค้ายาปราบศัตรูพืช	2,947.99	3,445.60	(497.61) ²
ค่าแรงในการใส่ปุ๋ย	1,806.95	552.83	1,254.12
ค่าแรงในการตัดแต่งกิ่ง	822.15	-	822.15
ค่าแรงในการปลีผล	662.50	-	662.50
ค่าแรงในการเก็บผลผลิต	1,660.41	1,764.60	(104.19)
	7,900	5,763.03	2,136.97
ค่าใช้จ่ายอื่นในการทำสวนท้อ:			
ค่ายาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	1,852.25	-	1,852.25
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	150	-	150
ค่าแรงในการห่นยา	204	-	204
ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร	205.98	-	205.98
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร	5,338.2	671.46	4,666.74
ค่าใช้จ่ายปีที่ 0-2 คัดจำหน่าย	8,638.32	2,418.72	6,219.60
	16,388.85	3,090.18	13,298.67
รวมต้นทุนการผลิต	49,885.87	12,852.36	37,033.51
ค่าใช้จ่ายในการจำหน่าย:			
ค่าภษนบรรจุก้อน	1,642	490	1,152
ค่าขนส่ง	-	3,848.89	(3,848.89)
	1,642	4,338.89	(2,696.89)
รวมต้นทุนการทำสวนท้อ	51,527.87	17,191.25	34,336.62

¹ ต้นทุนที่แตกต่างหมายถึง จำนวนค่าใช้จ่ายของสวนท้อพันธุ์ที่สูงกว่าสวนท้อพื้นเมือง²() หมายถึง จำนวนค่าใช้จ่ายของสวนท้อพื้นเมืองที่สูงกว่าสวนท้อพันธุ์

ต้นทุนในการทำสวนท้อพันธุ์ซึ่งสูงกว่าสวนท้อพื้นเมือง ส่วนใหญ่นั้นจะเป็นค่าใช้จ่ายด้านวัสดุคิบทางตรง ค่าแรงทางตรง และค่าใช้จ่ายอื่นในการทำสวนท้อ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการดูแลสวนท้อของเกษตรกรสวนท้อพันธุ์ เกษตรกรสวนท้อพื้นเมืองดูแลสวนท้อน้อยกว่าเกษตรกรสวนท้อพันธุ์ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาสวนท้อจึงน้อยกว่า ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผลผลิตต่อต้นของสวนท้อพื้นเมืองต่ำด้วย

ดังนั้นหากเกษตรกรสวนท้อพื้นเมืองดูแลสวนท้อพื้นเมืองเหมือนอย่างเกษตรกรสวนท้อพันธุ์แล้ว ต้นทุนในการทำสวนท้อพื้นเมืองอาจจะใกล้เคียงกันหรือสูงกว่าต้นทุนสวนท้อพันธุ์ เพราะสวนท้อพื้นเมืองมีค่าใช้จ่ายบางประเภท เช่น ค่าขนส่งในจำนวนที่สูงถึง(3,848.89)บาทต่อ 100 ต้น (อายุโครงการ 8 ปี) แต่ค่าต้นพันธุ์ของท้อพันธุ์สูงกว่าเพียง 2,500 บาทต่อ 100 ต้น (ค่าต้นพันธุ์ของท้อพันธุ์ต้นละ 30 บาท ท้อพื้นเมืองต้นละ 5 บาท) ถ้ามีการปรับปรุงสภาพการขนส่งบนคอกอย่างขางแล้ว อาจช่วยลดต้นทุนสวนท้อพื้นเมืองทำให้ต้นทุนสวนท้อพื้นเมืองใกล้เคียงกับสวนท้อพันธุ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายได้จากการทำสวนท้อ

ผลผลิต

ปริมาณผลผลิตท้อส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ หลายประการทั้งที่สามารถควบคุมได้และไม่สามารถควบคุมได้ ปัจจัยที่ควบคุมได้ เช่น การดูแลรักษาสวนท้อ การตายหญ้าพรวนดิน การท้อผล การใส่ปุ๋ยให้ท้อ เป็นต้น ส่วนปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้และเป็นปัจจัยที่กระทบกระเทือนต่อปริมาณผลผลิตเป็นอย่างมาก เช่น ปริมาณน้ำฝน ความชื้นและอุณหภูมิ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่ง เนื่องจากท้อเป็นไม้ผลเมืองหนาวที่ต้องการอากาศหนาวเย็นช่วงหนึ่ง (chilling requirement) เพื่อการทำลายการพักตัวของตาดอกและตาใบ เป็นต้น ในปี 2528 ปริมาณผลผลิตต่อต้นของท้อพื้นเมืองเท่ากับ 1.2-57.14 กิโลกรัม (แยกตามอายุท้อ) และท้อพันธุ์เท่ากับ 1.87-20 กิโลกรัม (ตารางที่ 4.21)

รายได้

ในการจำหน่ายผลท้อ ราคาจำหน่ายของท้อพันธุ์และท้อพื้นเมืองจะแตกต่างกันมาก กล่าวคือ ราคาจำหน่ายของท้อพื้นเมืองต่อกิโลกรัมเท่ากับ 4.41 บาท และท้อพันธุ์ต่อกิโลกรัมเท่ากับ 21.66 บาท ราคาจำหน่ายของท้อพื้นเมืองและท้อพันธุ์ส่วนใหญ่เป็นราคาที่พ่อค้าคนกลางกำหนดให้ ในการจำหน่ายท้อเกษตรกรจะได้รับชำระเป็นเงินสดจากพ่อค้าหลังการซื้อขาย รายได้ของการจำหน่ายท้อพื้นเมืองและท้อพันธุ์จะแตกต่างกันในแต่ละปี เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่แตกต่างกันในแต่ละปี

รายได้จากการทำสวนท้อพื้นเมืองเฉลี่ยต่อ 100 ต้นเท่ากับ 592.92-25,233.02 บาท และสวนท้อพันธุ์เฉลี่ยต่อ 100 ต้นเท่ากับ 4,063.44-43,320 บาท (ตารางที่ 4.22) เมื่อนำต้นทุนของสวนท้อพื้นเมืองและสวนท้อพันธุ์ในตารางที่ 4.15 และ 4.16 ไปหักออกจากรายได้จะได้ผลกำไรขาดทุนจากการทำสวนท้อพื้นเมืองและสวนท้อพันธุ์ (ตารางที่ 4.23) ดังนี้ สวนท้อพื้นเมืองเกิดผลขาดทุนในปีที่ 3 และปีที่ 6 เนื่องจากผลผลิตในปีที่ 3 ต่ำมาก สามารถทำให้มีรายได้ 529.92 บาท และในปีที่ 6 จำนวน 3,539.86 บาท แต่อย่างน้อยกว่าค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปีที่ 3 และปีที่ 6 เมื่อรวมผลกำไรขาดทุนของสวนท้อพื้นเมืองเฉลี่ยต่อ 100 ต้นที่มี

อายุโครงการ 10 ปี มีผลกำไร 29,145.29 บาท อายุโครงการ 8 ปี มีผลกำไร 10,417.09 บาท ผลกำไรขาดทุนของสวนท้อพันธุ์เฉลี่ยต่อ 100 ต้น อายุโครงการ 8 ปี มีผลกำไร 60,212.67 บาท แม้ว่าจะเกิดผลขาดทุนในปีที่ 7 ถึง 14,612.26 บาท อันเนื่องจากค่าน้ำยที่สูงถึง 17,750 บาท

ตารางที่ 4.21 ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อต้นของท้อพื้นเมืองและท้อพันธุ์ แยกตามอายุท้อ

ปีที่	ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อต้น (กิโลกรัม)	
	ท้อพื้นเมือง	ท้อพันธุ์
3	1.2	1.87
4	9.0	5.91
5	13.5	8.0
6	8.01	12.5
7	23.5	3.0
8	16	20.0
9	57.14	-
10	11.15	-

ตารางที่ 4.22 รายได้จากการทำสวนท้อต่อ 100 ต้น แยกตามอายุท้อ

ปีที่	รายได้จากการทำสวนท้อ (บาท)	
	สวนท้อพื้นเมือง	สวนท้อพันธุ์
3	529.92	4,063.41
4	3,974.40	12,806.47
5	5,961.6	17,328
6	3,539.86	27,075
7	10,377.6	6,498
8	7,065.6	43,320
9	25,233.02	-
10	4,923.84	-
ราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ (บาท)	4.41	21.66

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.23 รายได้ ต้นทุน และผลกำไรขาดทุนจากการทำสวนท้องถิ่นเมืองและสวนท้องถิ่นต่อ 100 ต้น แยกตามอายุท่อ

หน่วย : บาท

ปีที่	สวนท้องถิ่นเมือง อายุโครงการ 10 ปี			สวนท้องถิ่นเมืองอายุโครงการ 8 ปี		สวนท้องถิ่น อายุโครงการ 8 ปี		
	รายได้	ต้นทุน	กำไร(ขาดทุน)	ต้นทุน	กำไร(ขาดทุน)	รายได้	ต้นทุน	กำไร(ขาดทุน)
3	529.92	1,639.11	(1,109.19)	1,739.89	(1,209.97)	4,063.41	4,015.93	47.48
4	3,974.40	2,638.70	1,335.70	2,739.48	1,234.92	12,806.47	7,404.25	5,402.22
5	5,961.60	3,259.42	2,702.18	3,360.20	2,601.4	17,328	9,196.75	8,131.25
6	3,539.86	3,199	340.86	3,299.78	240.08	27,075	5,131.00	21,944
7	10,377.60	3,319.17	7,058.43	3,419.95	6,957.65	6,498	21,114.75	(14,616.75)
8	7,065.60	2,531.17	4,534.43	2,631.95	4,433.65	43,320	4,665.19	38,654.81
9	25,233.02	6,916.12	18,316.90					
10	4,923.84	2,494.90	2,428.94					
รวม	61,605.84	25,997.59	35,608.25	17,191.25	14,257.73	111,090.88	51,527.87	59,563.01

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

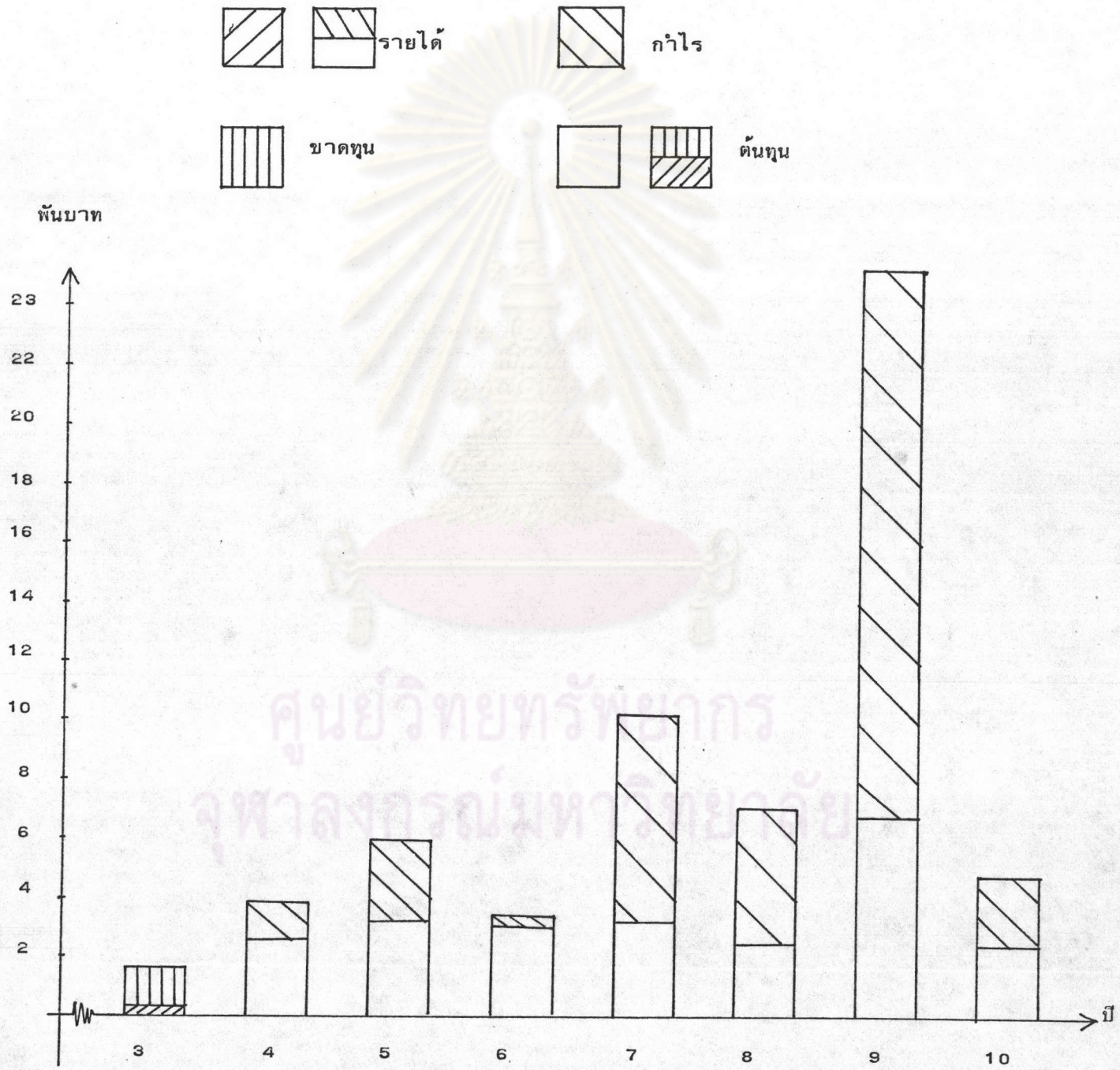
เพื่อให้เห็นแนวโน้มของรายได้ ต้นทุนและผลกำไรขาดทุนจากการทำสวนท้อให้ชัดเจนยิ่งขึ้นจึงได้นำรายได้ ต้นทุน และผลกำไรขาดทุน จากตารางที่ 4.23 แสดงในรูปของแผนภูมิแท่ง (แผนภูมิที่ 4.1 4.2 และ 4.3)

จากแผนภูมิที่ 4.1 4.2 และ 4.3 รายได้จากการทำสวนท้อจะเพิ่มสูงขึ้นในตอนแรก ปีท้าย ๆ รายได้ลดลงและเพิ่มขึ้นสลับกันไป ต้นทุนในการทำสวนท้อเพิ่มขึ้นในตอนแรกและจะลดลงในตอนท้ายของโครงการ ถ้าพิจารณาจากตารางที่ 4.17 และ 4.18 จะพบว่า สวนท้อพื้นเมืองมีค่านุ้ยที่สูงในตอนแรกและลดลงในตอนท้ายจึงทำให้ค่าแรงในการใส่นุ้ยสูงขึ้นและลดลงตามไปด้วย ต้นทุนของสวนท้อพันธุ์ก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน คือ นอกจากค่านุ้ยและค่าแรงในการใส่นุ้ยแล้ว ยังมีค่าใช้จ่ายอื่น ได้แก่ ค่ายาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ค่าแรงในการพ่นยา ค่าแรงในการตัดแต่งกิ่ง ค่าแรงในการผลิตผล ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ส่วนใหญ่จะไม่มีเกิดขึ้นในปีที่ 6 7 และ 8 จึงทำให้ต้นทุนสวนท้อพันธุ์สูงในตอนแรกและลดลงในตอนหลัง กำไรจากสวนท้อพื้นเมืองเพิ่มขึ้นและลดลงสลับกันไปในแต่ละปี ไม่เหมือนกับกำไรจากสวนท้อพันธุ์ที่เพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี

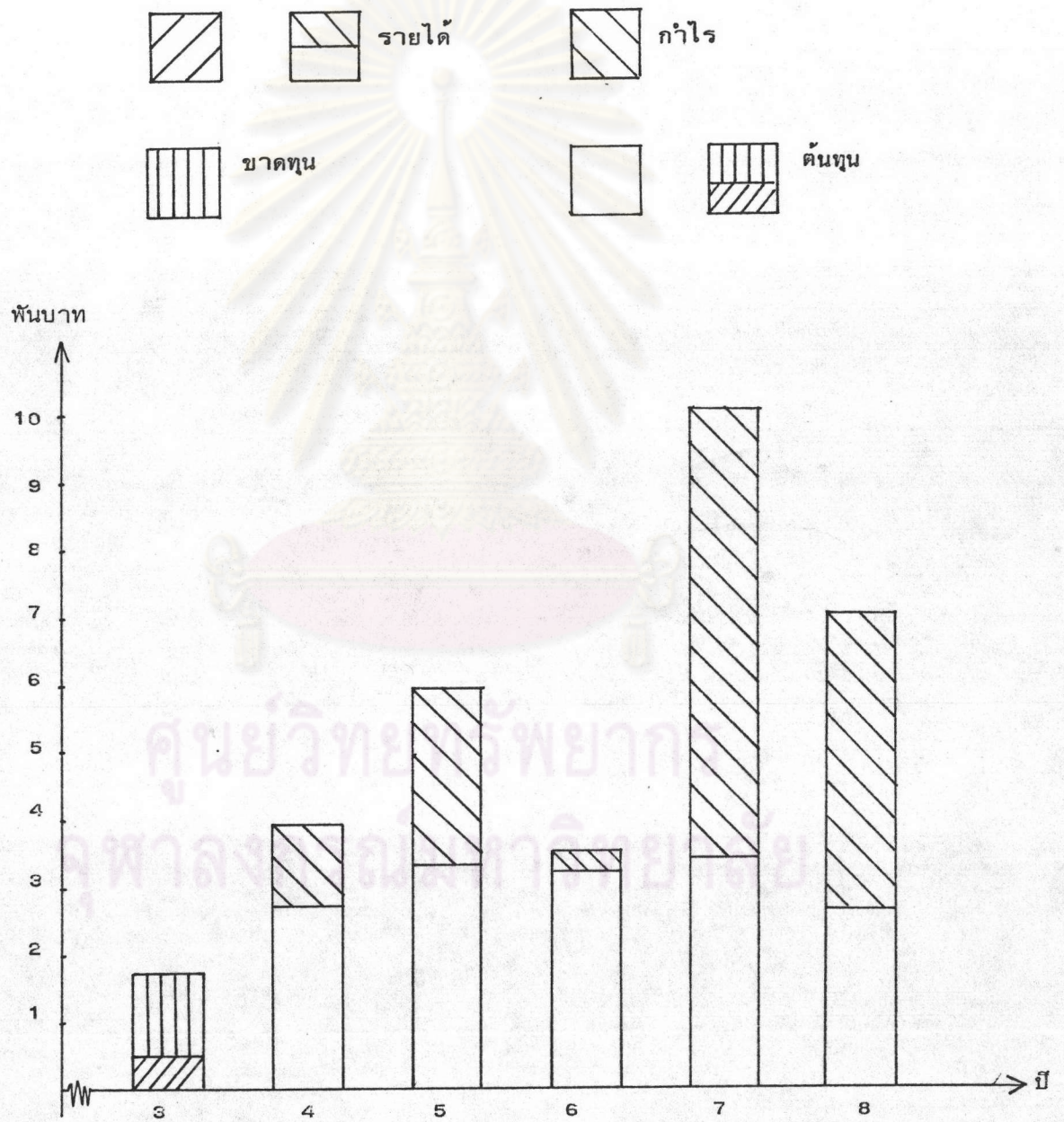
เพื่อให้การ เปรียบเทียบระหว่างรายได้ ต้นทุน และผลกำไรขาดทุนจากทำสวนท้อพื้นเมืองและสวนท้อพันธุ์ ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้นำ รายได้ ต้นทุน และผลกำไรขาดทุน มาเปรียบเทียบกันในรูปแบบของอัตราร้อยละ (ตารางที่ 4.24)

จากตารางที่ 4.24 สวนท้อพื้นเมืองมีผลกำไรสูงขึ้นในปีที่ 4 และ 5 ลดลงในปีที่ 6 และมีผลกำไรสูงขึ้นในปี 7 8 9 และ 10 แต่มีผลขาดทุนในปีที่ 3 สวนท้อพันธุ์มีผลกำไรที่เพิ่มขึ้น ยกเว้นปีที่ 7 ที่เกิดผลขาดทุน เมื่อเปรียบเทียบผลกำไรขาดทุนของสวนท้อพื้นเมืองและสวนท้อพันธุ์แล้ว สวนท้อพันธุ์มีอัตรากำไรที่สูงกว่าสวนท้อพื้นเมืองเกือบทุกปี

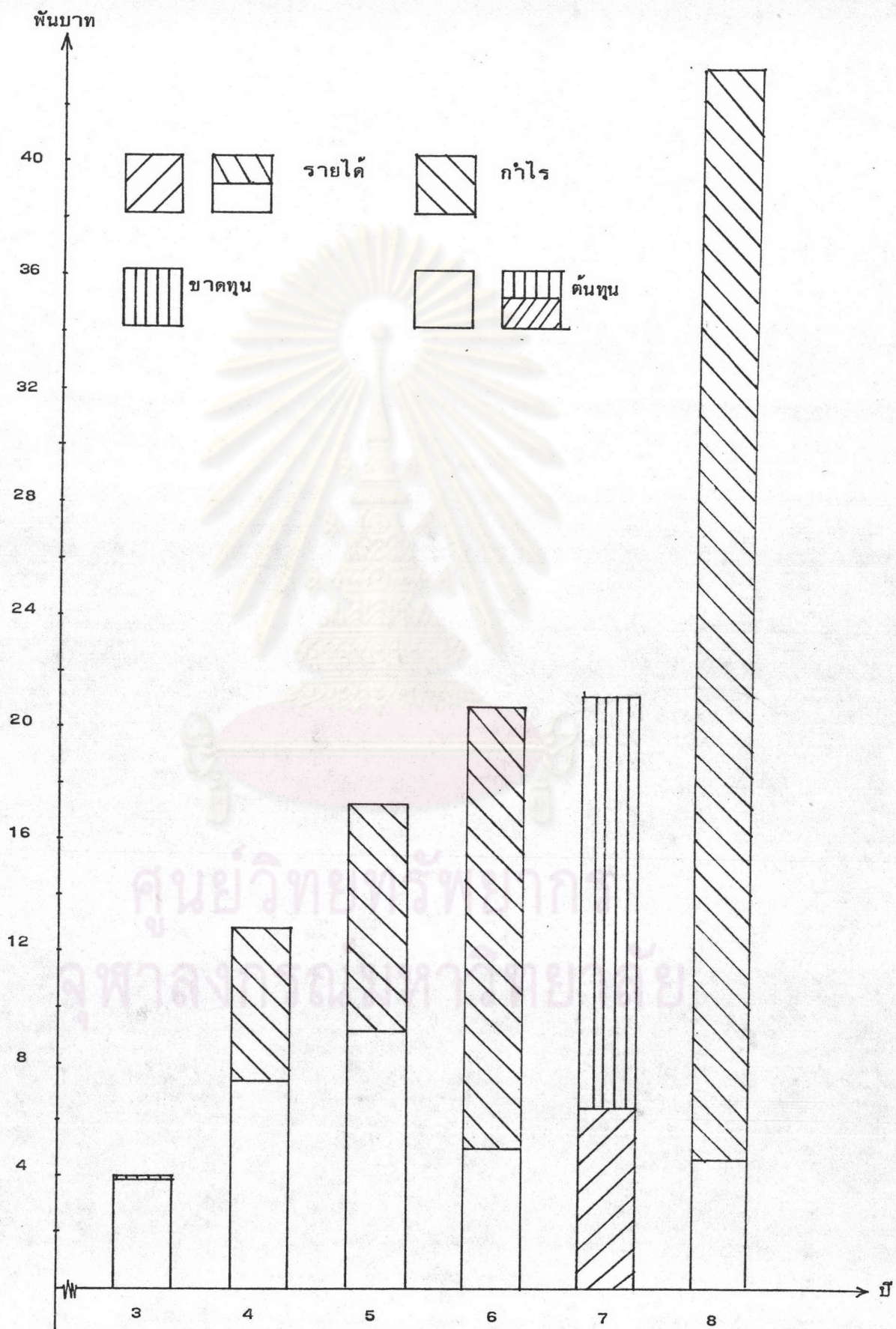
แผนภูมิที่ 4.1 รายได้ ต้นทุน กำไรและขาดทุนจากการทำสวนต่อพื้นที่เมืองต่อ 100 ต้น อายุโครงการ 10 ปี

แผนภูมิที่ 4.2 รายได้ ต้นทุน กำไรและขาดทุนจากการทำสวนท้อพื้นเมืองต่อ 100 ต้น
อายุโครงการ 8 ปี

แผนภูมิที่ 4.3 รายได้ ต้นทุน กำไรและขาดทุนจากการทำสวนต่อพันธุ์ต่อ 100 ต้น อายุโครงการ 8 ปี

ตารางที่ 4.24 ต้นทุนและผลกำไรขาดทุนจากการทำส่วนท้องถิ่น 100 ต้น โดยกำหนดให้เป็นอัตราร้อยละของรายได้

ปีที่	3		4		5		6		7		8		9		10	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
ส่วนท้องถิ่นเมือง โครงการ 10 ปี																
รายได้	529.92	100	3,974.40	100	5,961.60	100	3,539.86	100	10,377.60	100	7,065.60	100	25,233.02	100	4,923.84	100
ต้นทุน	1,839.11	309.31	2,638.70	66.39	3,259.42	54.67	3,199	90.27	3,319.17	31.98	2,531.17	35.82	6,916.12	27.41	2,494.90	50.67
กำไร (ขาดทุน)	(1,109.19)	(209.31)	1,335.70	33.61	2,702.18	45.33	340.86	9.63	7,058.43	68.02	4,534.43	64.18	18,316.90	72.59	2,428.94	49.33
ส่วนท้องถิ่นเมือง โครงการ 8 ปี																
รายได้	529.92	100	3,974.40	100	5,961.60	100	3,539.86	100	10,377.60	100	7,065.60	100				
ต้นทุน	1,739.89	328.33	2,739.48	68.93	3,360.20	56.36	3,299.78	93.22	3,419.95	32.96	2,631.95	37.25				
กำไร (ขาดทุน)	(1,209.97)	(228.33)	1,234.92	31.07	2,601.4	43.64	240.08	6.78	6,957.65	67.04	4,433.65	62.75				
ส่วนท้องถิ่นคู่ โครงการ 8 ปี																
รายได้	4,063.41	100	12,806.47	100	17,328	100	27,075	100	6,498	100	43,320	100				
ต้นทุน	4,015.93	98.83	7,404.25	57.82	9,196.75	53.07	5,131	18.95	21,114.75	324.94	4,665.19	10.77				
กำไร (ขาดทุน)	47.48	1.17	5,402.22	42.18	8,131.25	46.93	21,944	81.05	(14,616.75)	(224.94)	38,654.81	89.23				

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

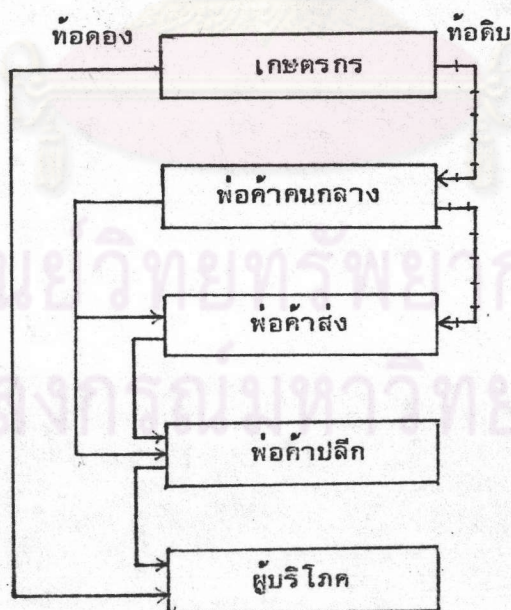
ตลาดท่อ

ผู้บริโภครู้จักท่อพื้นเมืองเป็นเวลานานในรูปของท่อคอง เกษตรกรที่บ้านหลวงจำหน่ายท่อพื้นเมืองที่ยังดิบอยู่ให้พ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อถึงหมู่บ้าน เพื่อนำไปจำหน่ายต่อหรือนำไปแปรรูปเป็นท่อคอง

พ่อค้าคนกลาง 2-3 ราย ที่รับซื้อท่อพื้นเมืองจากเกษตรกร เป็นคนภายในหมู่บ้าน โดยจะแปรรูปเป็นท่อคองส่วนหนึ่งเพื่อจำหน่ายให้นักท่องเที่ยวด้วยอย่างขาง แต่ผลที่ดิบส่วนใหญ่จะจำหน่ายให้พ่อค้าถึงอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พ่อค้าคนกลางส่วนใหญ่มาจากบ้านยาง อำเภอฝาง และจากอำเภอเมือง พ่อค้าคนกลางส่วนหนึ่งจะจำหน่ายท่อดิบให้พ่อค้าส่งในอำเภอเมือง อีกส่วนหนึ่งจะแปรรูปเป็นท่อคองจำหน่ายให้พ่อค้าส่งและพ่อค้าปลีก (แผนภูมิที่ 4.4)

แหล่งจำหน่ายท่อคองอยู่ตามแหล่งท่องเที่ยว ตลาด สถานีขนส่ง สนามบิน สถานีรถไฟ และร้านขายของระลึกจำพวกอาหารและผลไม้

แผนภูมิที่ 4.4 ช่องทางการจัดจำหน่ายผลท่อพื้นเมือง

ส่วนท้อพันธุ์ที่จะมีผลผลิต เข้าสู่ตลาดประมาณ 4-5 ปีที่ผ่านมา ผู้บริโภคส่วนใหญ่เรียกท้อพันธุ์จากบ้านหลวงว่าท้อได้หัววัน ในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวขึ้นไปเที่ยววัดอย่างขวางและแหวะบ้านหลวง เกษตรกรจึงจะสามารถจำหน่ายผลท้อสุกให้กับนักท่องเที่ยวได้โดยตรง ส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรจะจำหน่ายผลท้อพันธุ์ให้กับพ่อค้าคนกลางในหมู่บ้านที่มารับซื้อถึงหมู่บ้าน ซึ่งมีจำนวนเพียง 1-2 ราย หลังจากรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรแล้วจะส่งไปจำหน่ายให้กับพ่อค้าปลีกในตัวเมือง เชียงใหม่ ส่วนพ่อค้าคนกลางจากตัวเมือง เชียงใหม่ที่มารับซื้อถึงหมู่บ้านจะจำหน่ายต่อให้กับพ่อค้าปลีกในตัวเมือง เชียงใหม่ หรือส่งจำหน่ายต่อให้กับพ่อค้าส่งที่กรุงเทพฯ สองปีที่ผ่านมา มีพ่อค้าคนกลางจากกรุงเทพฯมารับซื้อท้อที่บ้านหลวง แล้วจำหน่ายให้พ่อค้าส่งในกรุงเทพฯ (แผนภูมิที่ 4.5)

ท้อพันธุ์นอกจากมารับประทาน เมื่อผลสุกแล้ว ยังสามารถนำไปดอง เช่นเดียวกับท้อพื้นเมืองได้ด้วย แต่ยังมีไม่มากนัก เกษตรกรบ้านหลวงเพียง 1-2 ราย เท่านั้นที่ดองท้อพันธุ์จำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวที่ขึ้นมาเที่ยวบ้านหลวง ในปี 2529 เป็นปีแรกที่พ่อค้าคนกลางจากตัวเมือง เชียงใหม่ นำท้อพันธุ์มาดองแล้วจำหน่ายให้กับพ่อค้าปลีกในเมือง เชียงใหม่แทนที่จะจำหน่าย เฉพาะท้อพันธุ์ที่สุก

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 4.5 ช่องทางการจัดจำหน่ายผลท้อพันธุ์

